

Na Štajerskem je to brez težav izvršiti zategadelj, ker tam sadjarji skrbno pazijo na sadje in namiznega sadja ne stresajo z dreves, kakor je navada pri nas, nego vzamejo vsako jabolko posebe z drevesa.

Kakor vedo tudi naši sadjarji, je največja težava pri kupčiji s sadjem to, da je težko prodati manjše množine, ker žele kupovalci kupiti samo večje množine. Zategadelj je štajersko sadjarsko društvo zastavilo ves svoj upliv na to, da pridobi sadjarje za skupno prodajanje.

Meseca junija ali julija ustanove vsi, v jedni vasi ali vsaj v jedni fari prebivajoči sadjarji svobodno združitev, katera nima niti pisanih pravil niti kacij posebnih nalog, združitve v ta namen, da skupno prodajo vse pridelano sadje. Noben član združitve ne jamči za drugega, kakor je to pri zadrugah ali pri Raiffeisenovih posojilnicah. Člani zadruga pooblaste jednega izmed njih, da vodi pogajanja in mu zagotove za njegov trud malo provizije. Boljše da plačajo njemu 50 gld. kakor prekupcu 1000 gld.! Ta mož naznani potem sadjarskemu društvu, koliko in kacega sadja ima na prodaj, se pogaja s kupovalci, pošilja uzorce ali „muštre“ in sploh vodi za vso združitev vsa opravila.

Ta združitev traja samo tako dolgo, da se sadje proda. Čim je to storjeno, se združitev zopet razide. Uspeh tega delovanja je jako ugoden. Štajerski sadjerejci so si na ta način prihranili lepe tisočake. Slovenski sadjerejci, posnemajte jih!

Poučni in zabavni del.

Kočevci in volk.

(Humoreska. Spisal Julij B.)

Gospod župnik K. sedi pri zajutrk in ne zabi srkati kapljice vrhovskega vina, katero je znano kot tako slastno, da se mora zamižati, kadar se je pije.

Vrata se odpro.

Vstopi mož velike postave, tanke rasti, z dolgimi razmršenimi brkami in ostrega pogleda ter postoji pri vratih. Široki klobuk, kateri je spominjal na minljivost vsega zemskega, in kateri je bil okičan s celim veвериčnim repom, je šel prav nerad raz glavo.

Pokril je mož ž njim z jedno svojih suhih dolgih rok svoj slabo markirani trebušček, z drugo roko pa si je pogladil svoje, že precej osivele lase. Videti mu je bilo na prvi hip, da ni nikdar služil cesarja.

„Hvaljen bodi Jezus Krist! Dobro jutro, gospod župnik, Bog blagoslovi zajutrki!“

„No, Joško, tebe pa že dolgo nismo videli. Mari se tako brigaš za svojo toli važno službo! Odstavili te bomo“, odgovori gospod župnik, si obriše ustni v preobrabljen prt iz domačega platna, ter stopi z zadovoljnim nasmehom široko pred Joška.

„Da, da, ostavili te bomo“ nadaljuje svoj govor „Nimaš li naloge, sleharn dan priti semkaj, da mi naznaniš, je li kaj novega ali ne! Tri dni te že nisem

videl! Joško, Joško — dobili bomo družega. Vidiš li, kaj je to?“

Gospod župnik pokaže s prstom za vrata, kjer je visela koža divjega mačka.

„Oooo!“ ostrmi Joško. „Ta je bil pa lep! — To je sreča! — „Kaj čemo! — mislil sem, da ga bom jaz — zalezoval sem ga že dolgo. — Kje ste ga pa?“

„„Tam gori v Snegopaji““ de župnik „Vidiš, da se brez tebe tudi kaj dobi!““

„Joj, joj, to je prav moj maček —“

„„Bedak““, seže mu župnik v besedo, ter si zapali svojo zakajeno pipo. „„Mišliš li, da je samo jeden maček na svetu? Sicer pa, kod si se potepal cele tri dni?““

„Gospod župnik“ odgovori Joško tajnostno, s povdarkom ter potegne svoje dolge obrvi vrhu čela, „nekaj posebnega je. Mislim, da me ne boste zato odslavljali. — Pred tremi dnevi našel sem — volčji sled tam gori blizo globočnjaka — zasledoval sem dalje in —“

„„Ti kozel!““ zagrmí gospod župnik jezno. „„Pa to mi šele danes poveš — kak lovec pa si? — Ne znaš li, da taka žival ne čaka, da se pride po njo — ti bedak!““

„Gospod župnik, a volk je še tu“, pravi Joško ravnodušno. Župniku ni zameril, kajti mislil je: gospodje smejo govoriti, kar hočejo.

„„Volk je še tu gori!““ začudi se župnik umirjen ter nadaljuje z velikim zanimanjem „„Potem bova drugače govorila! — Pridi po dveh semkaj, da se dogovoriva — razumeš, po dveh!““

„Da, da, gospod župnik, — vsaj po štirih je nerodno hoditi“, odgovori Joško ter raztegne svoja široka usta v nasmeh, da so brke od njega štrlele kakor dve metli.

„„Ti si nepoboljšljiv““, zasmee se župnik ter ga odslovi.

Joško bil je lovec po starem kopitu. Dasi je bil videti neokreten, poznal je vendar vse tajnosti lova, vse zvijače dobrega lovca. Tudi streljal je dobro, akopram je njegova — recimo — puška prišla iz njegove lastne tovarne. Župnik ga je imel za svojega lovskega čuvaja in je bil ž njim zadovoljen. Celu vrsto strelnih krepelcev je bil odvezel že zasačenim lovskim tatovom, da ti niso imeli pred njim majhnega strahu. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Rimska postaja pri Ježici ob Savi. Rimske najdbe ob dunajski cesti nad Ljubljano segajo do „Pekovskega križa“, potem se pa njihovi sledovi izgubijo tje do „Urbančka“. Od tod dalje pa se nahaja zopet mnogo rimskih ostankov. Nasproti „Urbančkove“ hiše čez dunajsko cesto izkopalo se je pri globokem oranju že mnogo rimskih starin. Dobiva se rimska opeka in ostanki rimskih grobov. Vse te najdbe pričajo, da je šla rimska cesta ravno todi, koder še sedaj gre dunajska cesta. Večje pomembe, kakor najdbe nasproti „Urbančkove“ hiše, je pa prostor na severni strani pokopališča cerkve sv. Jurija. Tu se je še pred desetimi leti sledilo ozidje, stavljeno v čveterokotu, čegar vsaka stran je merila dobrih sto korakov. Proti jugovshodu segal je vogel tega čveterokota v sedanje pokopališče. Na severni strani čveterokota zaznali so se dobro ostanki poprečnih zidov kakor deli posameznih poslopij. Da

nimamo pred seboj ostankov kakega srednjeveškega prenočišča, ampak starorimske naselbine, svedočijo nam mnoge rimske najdbe. Rajnemu kustosu Dežmanu so od tod prinesli zlat rimski denar in sekuro, ki je pa imela na drugi strani podobo kladi. Pisatelj teh vrstic je našel tudi ravno tam v groblji zgornji kamen rimskega ročnega mlina in več novcev iz četrtega stoletja, katere je oddal Dežmannu. Tudi rimske opeke se je mnogo izkopal. Naselbino je uničil požar, to pričajo mnoge sežgane reči in pa oglje, ki se je tu izkopal. Ta rimska naselbina ni bila ravno majhna, kajti rimski grobovi se ne sledijo samo proti Ljubljani, ampak tudi ob cesti proti Savi. Pred dobrimi 12. leti je dal napraviti posestnik M. S. iz Stožic št. 15. več gramoza za na cesto. Kopal so ta gramoz tik dunajske ceste na Ježici, ravno tam, kjer drži pot čez dunajsko cesto k farni cerkvi na Ježici in meji vasi Ježico in Malo Vas. Pri tem kopanju so odprli več rimskih grobov. V nekaterih so našli meče in sulice, zraven pa male prstene leščerbe. Tudi nekaj žar se je dobilo, a delavci so vse stolkli ter speljali na cesto, drugo, zlasti kosti, so pa nazaj zasuli. Iz sedaj navedenega lahko sklepamo, da je bila tu rimska naselbina ob Savi tik takratne rimske ceste, ki je držala iz Emone čez Savo in dalje proti Celeji (Celju). Ta naselbina je bila tudi dobro utrjena že po natorni legi. Proti severu branila jo je zelo strma ježa, proti jugu globoka zareza, po kateri zdaj vodi pot v vas Stožice, proti zahodu je mejila na cesto, proti severozahodu pa je imela močan zid. Skoro gotovo Sava takrat ni tekla tako blizu Črnuškega hriba, kakor danes, ampak bližje Ljubljane. Leto za letom si še dandanes Sava prebira svojo strugo. Zato je bila ta naselbina tik Save in blizu tedanjega rimskega prehoda čez Savo, da ga je varovala in branila pred sovražnimi napadi. Ne bomo se torej veliko zmotili, če v tej naselbini ugledamo „Statio ad Savum fluvium“.

M. S.

Novice.

— Velika narodna slavnost v Ljubljani. V nedeljo, dne 27. junija vršila se je v Ljubljani lepa slavnost, katere največji pomen je pač ta, da je bila dokaz, kako živa in sveža je v našem narodu še narodnostna ideja. Slavnostno blagoslovljenje zastave pevskega društva „Ljubljana“ se je vršilo ob ogromni udeležbi emikanih in priprostih slojev. Po vabilu na udeležbo se je odzvalo jako mnogo slovenskih društev iz več krajev. Posebno mnogo je bilo udeležnikov iz Trsta, a prišlo je tudi društvo „Kolo“ iz Zagreba. V soboto 26. junija je društvo „Ljubljana“ priredilo kumici gospe županji Hribarjevi bakljado in podoknico, takisto tudi trnovskemu župniku g. Vrhovniku. V nedeljo dopoldne so vsa društva, katerih je bilo čez 60, mej njimi 21 z zastavami, korakala skupno z godbo na čelu v Trnovo, kjer je bila najprej maša, potem pa blagoslovljenje zastave in zabijanje žebeljev. Od tod so društva odkorakala pred mestno hišo. Številno občinstvo jih je povsod burno pozdravljalo. Pred mestno hišo je župan pozdravil vsa društva v imenu mesta, na kar so društva odkorakala v „Narodni dom“. Sprevod po mestu je bil velečasten, a povzdignilo ga je še to, da so bile skoro vse hiše v zastavah. Na banketu v „Narodnem domu“ se je razvilo prav živahno življenje. S postrežbo so bili vdeleženci zelo zadovoljni. Napitnic je bilo zelo veliko. Govorili so gg. Trstenjak, Svetec, pl. Kukuljević župan Hribar, urednik Mandić itd. Razna pevska društva in godba so skrbela za zabavo. Po banketu je bila ljudska veselica na Koslerjevem vrtu, kjer se je zbral ta dan velik del prebivalstva ljubljanskega. Dasi je bilo vse natlačeno na obširnem prostoru, je vendar morala gotovo polovica ljudij oditi, ker niso dobili prostora. Vojaška,

domžalska godba in pevska društva so skrbela za petje in godbo. Zvečer je bil komers v „Narodnem domu“, na katerem so govorili gg. Trstenjak, Nikolić, Koblar, gospa Ponikvar, Grm, Hribar, dr. Tavčar in Gostinčar. — Pevsko društvo „Ljubljana“ sme biti ponosno na izredno lepo izvršitev slavnosti blagoslovljenja nove društvene zastave. Z gojitvijo lepe pesmi si je društvo pridobilo vsestranskih simpatij, ki mu ostanejo zagotovljene tudi v prihodnje.

— Občni zbor »Slovenske Matice« se je vršil dne 23. junija v mestni dvorani. Iz poročil je posneti, da ima Matica sedaj 2445 članov: društveno premoženje znaša 91.486 gl. 2 kr. in se je v minolem letu pomnožilo za 2054 gld. Matica izda zemljevid slovenskih dežel v 3000 izvodih, ki bo stal 6000 gld., a le, če se oglasi zadosti naročnikov; doslej se je oglasilo 933 naročnikov. Za l. 1897 izda Matica sedmero knjig: Letopis, Zgodovina slov. slovstva IV. zvezek, Narodne pesmi, Električna, Trst in Istra. Zabavna knjižnica: Trojka povest, spisal dr. Fr. Detela in Knezova knjižnica. Zalogi društvenih knjig je prirastlo 611 novih knjig. Vseh društvenih poverjenikov je 140; članov je bilo letos 80 več nego lani. Pri dopolnilni volitvi v odbor so bili od 400 društvenikov soglasno izvoljeni za dobo 4 let gospodje: P. Grasselli, dr. J. Lesar, dr. M. Murko, S. Rutar, dr. J. Štare, F. Stegnar, L. Svetec, A. Tavčar, J. Vavrū in A. Zupančič.

— Slovensko učiteljstvo društvo v Ljubljani odkrije dne 4. mal. srpana 1897. l. v Podbrezju na Gorenjskem šolskemu ravnatelju, pesniku in pisatelju slovenskemu Andreju Praprotniku spominsko ploščo. Razpored: 1) Ob 10. uri sv. maša. 2) Po maši odkrite spominske plošče: a) D. Jenko: „Molitev“. b) Slavnostni govor (govori učitelj E. Gangl) c) A. Nedved: „Domovini mili kraj!“ 3) Skupni obed. — Kdor se udeleži slavnosti, naj blagovoli to nazniti po dopisnici „Slov. učit. društvu v Ljubljani“, da se ve pravočasno natančno število udeležencev, kar je treba zlasti zaradi skupnega obeda. — Ljubljanski gostje se odpeljejo 4. mal. srpana z vlakom zjutraj ob 7. uri. — Ker se ne izdado posebna, vabila, vabijo s tem vsi častilci prezaslužnega Praprotnika k obilni udeležbi.

— Rabite le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda: Zalagatelj vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda gosp. veletržec Iv. Perđan v Ljubljani je zopet podaril družbi 200 gl. Slovenci, čim bolj boste sezali po družbinih vžigalicah, tim več ji boste koristili.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so v zadnjih treh tednih poslali: G. Josip Rajšp, učitelj v Ormožu 5 gld. 50 kr., nabranih pri sv. Miklavžu blizu Ormoža povodom pomladnega izleta učiteljskih društev za ormoški in ljutomerski okraj. — Pri pogrebu g. župnika Petra Vozu zbrani duhovniki namesto venca 17 gld. 25 kr. po g. M. Žketu v Št. Janu. — Č. g. Augustin Skočir, kurat v Gradcu, 5 gld. kot mesečni prispevek za junij. — Zbirka Slovencev v Kočevju 17 gld. — Vuhred-marenberška podružnica po č. g. Jos. Černiku 8 gld. — Žalski diletantje v veseli družbi v „Narodnem domu“ v Celju nabrali 1 gld. 25 kr. — Podružnica za Velikovec in okolico 28 gld. 16 kr. udnine. — Podružnica za Opače in okolico 22 gld. 50 kr. — Moška podružnica v Gorici 41 gld. po g. V. Kanclerju. — Izvenakad. podružnica v Gradcu 152 gld. — Harambaša v Rajhenburgu 1 gld. 60 kr. iz čitalnične pušice in 3 gld. 40 kr. katere je nabrala Harambašica pri čitalničnem izletu k Sv. Mohorju potom licitacije za ukraden klobuk. — Namesto venca na krsto v Trstu umrle tašče oziroma matere Helene Kalister rodbina g. Gregorja Pikelnja v Postojni 10 gld. — Podružnica pri Sv. Štefanu na Zilji 12 gld. 63 kr. — Sl. kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani, 100 gld. pokroviteljine. — Ženska podružnica v Laščah 5 gld. nabrane o priliki godovanja g. notarja Janka Globočnika. — Č. g. J. F. Buh v Ameriki 6 dolarjev: 4.75 je daroval g. Iv.